

De tocht van ons hart

Jonathan voelde zich sterk aangetrokken tot David; hun zielen waren aan elkaar verknocht, Jonathan hield van David zoals van zichzelf. Hoewel we over de aard van de relatie tussen deze twee figuren slechts kunnen speculeren klinkt er door deze woorden heen iets van vervoering, passie, grootse liefde, erotiek. Wie ooit hevig verliefd is geweest zal het gevoel herkennen van niets anders willen dan bij die ander te zijn; het gevoel samen te smelten in een eigen universum.

Na een tijd van beginnende verliefdheid komt er meestal een moment dat -zoals men in het Engels zegt 'reality kicks in'. Dan sijpelt het gewone leven langzaam binnen en sta je weer met beide benen op de grond. Jouw unieke, grote liefde is ook ergens een gewone liefde geworden. Waarin er van alles kan gebeuren. Beren op de weg; onvoorziene problematiek rondom werk, gezondheid, familie, verlies. Maar ook kunnen er onderhuidse spanningen komen, sleetsheid, aantrekkelijke wegen elders. Passie betekent hartstocht maar ook lijdensweg. Ons hart maakt tijdens ons leven een hele tocht. Waarin hoogte- en dieptepunten elkaar kunnen afwisselen.

Maar sommige relaties maken meer kapot dan heel. Als die voorbij gaan is het bevrijdend voor iedereen, laat dat gezegd zijn. Soms wordt een relatie voor ons gevoel van één kant beëindigd, hoe pijnlijk dat ook voor de ander is en blijft. Iedere ongelukkige en eindigende relatie heeft een eigen verhaal en velen van ons kunnen hierover meevoelen. Maar in vele liefdes zit wel een blijvende kern die leven kan blijven geven.

We lazen in het verhaal van David en Jonathan hoe ze hun verbond vernieuwden toen hun levens en hun liefde gevaar liepen. Jonathan en David bevestigden opnieuw hun relatie met elkaar maar nooit zonder de Eeuwige, zonder hun God, als hun getuige aan te roepen. Ze gaven hun liefde deels uit handen en legden het in de handen van God die hen en hun nakomelingen toekomst beloofd had. Alsof ze daar ter plekke begrepen dat ze mochten delen in een grotere liefde dan de hunne alleen en dat ze goed op dit geschenk wilden passen.

En dan dringt de vraag zich aan mij op welke tocht mijn en ons hart moet maken om liefde te bewaren? Want hoewel ieders liefdesleven anders zal verlopen, een blijvende tocht is het voor iedereen. Iedereen verandert door wat het leven brengt en iedere relatie heeft van alles te doorstaan en te overwinnen. En groots en perfect zal het lang niet altijd zijn, de boog kan immers niet altijd gespannen zijn. Toch is dat lastig, want ons beeld van liefde is vaak wel groots en ons verlangen naar passie onverminderd hevig. Waar komt dat verlangen naar grootse liefde en passie vandaan? En wat zit er achter mijn verlangen dat ik het vervullen ervan bij een ander zoek? Welk gat in mijn ziel moet een ander voor mij blijvend vullen?

Harstocht en het verlangen naar vervoering hoort bij ons - passie doet ons leven, laat ons hart blijvend kloppen. In de eerste zinnen van het verhaal over de relatie tussen David en

Jonathan lezen we hoe hun zielen aan elkaar verknocht zijn. Het woord voor ziel in het Hebreeuws, nefesj, kent meerdere betekenissen. Het betekent ziel, maar ook passie, en ook adem van leven. Maar hoe zetten we onze passie in voor liefde, om deze te behouden en te bewaren? Hoe laat ik deze levensadem, adem van God- die ook ik met mij meedraag- de ruimte?

Een eenduidig antwoord daarop heb ik niet. Maar ik voel wel dat het iets te maken heeft met het niet projecteren van mijn verlangens, angsten of frustraties op een ander, hoe verleidelijk dat ook is. En dat ik probeer niet te handelen uit angst en te verkrampen of juist te vluchten ; bang dat de ander mij niet goed genoeg vindt of verlaten zal. Dat ik niet mijn zielenheil louter in de handen van een ander leg maar mijzelf steeds weer uitdaag om zelf op zoek te gaan naar nieuwe verantwoordelijkheid en verdieping in- maar ook buiten mijn relatie; dat ik nieuwe verbindingen zoek met menselijkheid en liefde buiten mijn kleine universum alleen.

Ook moet het iets te maken hebben met het bijstellen van grootse en perfecte beelden van liefde; beelden uit boeken, films, tijdschriften. Alsof perfecte liefde zomaar bestaat. Beelden die ergens ook in mij verankerd zijn. De perfectie en grootsheid die ik bij een ander zoek omdat ik het kennelijk van mijzelf ook verwacht. 'Elkaar liefhebben zoals je eigen leven' houdt misschien wel in dat je die eigen hoge lat kan loslaten, de immer gespannen boog kan laten vieren.

Dat je van een ander leert houden zoals van je kwetsbare, imperfecte en soms moeilijk te kennen zelf. Jezelf bloot durven geven zoals Jonathan deed, tot aan je wapenuitrusting toe. Zou het dan zo zijn dat ik pas echt van een ander kan houden wanneer ik mijn ego zou kunnen afleggen? Als ik mijn pantser vol met verwachtingen, maatstaven en angst los zou durven laten dat ik rondom mijzelf en een ander heb opgebouwd. Tot en met mijn zwaard en boog aan toe. Met mijn ziel, open en bloot, op z'n mooist misschien wel, ontmoet ik de ander pas echt. Dan kom ik wellicht dichtbij grootste en waarachtige liefde, al heeft mijn hart telkens weer een hele tocht af te leggen.

Eén van de bekendste teksten over de liefde komt uit de eerste brief aan de Korintiërs. Eén van de eerste zinnen luidt: Had ik de liefde niet, ik zou niet meer zijn dan een dreunende gong of een schelle cimbaal. Voor mij klinkt dat zo: als ik niet mocht delen in de liefde van God dan zou ik het zicht op en verbinding met een dragende en blijvende liefde makkelijk kunnen verliezen. Zonder God als getuige zou ik de liefde kunnen versmallen tot mijn bezit en binnen mijn eigen vierkante muren. Had ik de liefde niet, ik zou niet meer zijn dan iemand die stil blijft staan en niet groeit; een herhaling van zetten, een dreunende gong. Ik zou niet meer zijn dan iemand die aan de oppervlakte blijft; die zoekt naar constante en snelle bevrediging, buitenkant en schijnperfectie alleen, een schelle cimbaal.

De brief eindigt met de zin 'ons resten geloof, hoop en liefde, maar de grootse daarvan is de liefde'. Liefde behouden en telkens weer op willen delven heeft volgens deze brief te maken met geloven en hopen. Kunnen we ons geloof en hoop in de liefde bewaren door alle gebeurtenissen in ons leven heen. Kunnen we vertrouwen dat we gedragen worden en gezegend zijn in gelukkige tijden maar ook in verdriet en eenzaamheid, als er slechts brokken over lijken te zijn of wanneer het allemaal op niets is uitgelopen. Kunnen we onszelf en een ander steeds weer kans geven op liefde? Heb ik lief zoals ik lief wil hebben en zoals ik zelf liefgehad wil worden.

David moest vluchten voor zijn leven. De twee geliefden, de twee vrienden moesten afscheid van elkaar nemen. Daar stonden ze dan, ze huilden en kusten elkaar. Liefde door de tranen heen. En hier zijn wij dan, hier heeft ons leven ons gebracht. Mensen die ieder in een eigen situatie en op een eigen manier blijvend op zoek zijn naar liefde. Terwijl wij geloven en hopen. Met God als onze getuige.

Claartje Kruijff

Gelezen fragmenten uit 1 Samuël 18